

Kako dalje

PIŠE: ŽIVAN BERISAVLJEVIĆ

Samim krajem juna održana je prva sednica Političkog veća Četvrte vojvodanske konvencije. To je nesumnjivo respektabilan forum, merodavan da se – u interesu oživotvorenja platforme Četvrte konvencije – javno izjašnjava o svim krupnijim pitanjima, koja nakon njenog održavanja kao izazove nametne aktelni politički proces. Među šezdeset uglednika vojvodanske provincije, koji tvore Veće, su istaknuta imena sa svih područja društvene prakse i predstavnici svih vojvodanskih naroda i etničkih zajednica iz svih njenih regiona: Veće je, zapravo, onakvo kakva je po sastavu bila i Konvencija, a kakva je i Vojvodina po svome složenom biću.

U pravu su oni koji očekuju da svaka sednica Veća, pre svega zbog reprezentativnosti i merodavnosti svoga sastava, bude „konvencija u malom.“

Po privilegiji predsenika toga Veća, za njegovu konstitutivnu sednicu – koja je raspravljala o vojvodanskom pitanju danas, s obzirom na dramatično krupne promene političke situacije u zemlji u celini, i osobenosti njenog razvoja u Vojvodini od održavanja Četvrte konvencije (april 2012.) i sveopštih izbora (maj 2012.) do danas, uputio sam učesnicima te sednice – u formi lapidarnih teza umesto svoga uvodnog izlaganja na samoj sednici – vlastito viđenje toga procesa. Naravno da sam u svojoj analizi sadašnjeg političkog trenutka, bremenitog stvarnim i prividnim napetostima i opasnostima i, do paradoksalnosti, protivrečnim ponašanjima glavnih aktera današnje političke scene, polazio prevashodno od temeljnih dokumenata Četvrte vojvodanske konvencije – izjave, „Nova vojvodanska ustavna inicijativa“ i „Deklaracije o osnovama demokratskog ujedinjenja Vojvodine i Srbije u Saveznu Republiku Srbiju“.

U traženju odgovora na pitanje „šta u borbi za promenu ustavnog položaja Vojvodine treba činiti dalje?“ značajno je ukazati na nekoliko, po mome sudu bitnih, karakteristika postizbornog političkog procesa, bez čijeg uočavanja i razumevanja smo neizbežno osuđeni na stratešku dzorijentaciju i pogrešne političke odluke.

Kopernikanski obrt politike novoizabrane desnice na vlasti

Pre svih ostalih, ukazao bih na istinu da je dramatična promena vlasti na nivou Republike i u mnogim gradovima i opštinama vidno koliko i zakonomerno ojačala snage radikalne unitarističko-centralističke i ultra – nacionalističke desnice, inače decenijama veoma uticajne u našem društvu. Ona je, očevidno, u celoj zemlji, a ne slučajno posebno u Vojvodini, ohrabrila njihovo napadno prisustvo i raspojasano pustošenje na javnoj sceni. Ta je suštinska promena podstakla ne samo već ostvarene ili potencijalne promene odnosa političkih snaga u institucijama vlasti i javnom sektoru u celini, nego i upadljivo protivrečan razvoj svih političkih odnosa u Republici Srbiji.

Izgleda zaista paradoksalno, koliko je i nesumnjivo tačno: velikosrpske, nacional – centralističke i srbošovinističke, a – podrazumeva se – i antivojvodanske političke partije i društvene snage, koje su po svom određenju od raspada druge Jugoslavije do pobeđe na majskim izborima, bile nesavladivi glavni kočničari evropeizacije i modernizacije Srbije – po diktatu sudbonosnih objektivnih okolnosti, odnosno – u strahu od trajnog gubitka egzistencijalne, dakle – evropske perspektive Srbije kao jedine (i stoga neumitne) političke alternative istorijskom ćorsokaku u koji su zemlju baš te snage i sunovratile – neočekivano su se, odmah po preuzimanju vlasti, energično poduhvatile rešavanja odnosa države Srbije sa osamostaljenim Kosovom i odlučno intezivirale proces integracije Srbije u Evropu!

Taj realpolitički paradoks (a bar prividno i jedinstveni apsurd) za uočljivu posledicu – po prvi put od famozne Osme sednice i nasrtaja tih snaga na biće druge Jugoslavije – ima teške sukobe unutar decenijama pre svega idejno, pa i politički i akciono kompaktnog bloka srbijanske istorijske turbo desnice, okupljene oko glavnog cilja – transformacije druge Jugoslavije u Srbislaviju, odnosno stvaranja Velike Srbije kao reducirane druge Jugoslavije.

Ta upadljiva kontradiktornost i takav kopernikanski obrt u politici nove koalicije na vlasti izazvali su ozbiljnu pometnju na političkoj sceni kako Srbije, tako i Vojvodine, kao i promenu odnosa prema svega evropskih, ali i drugih bitnih faktora međunarodne zajednice kako prema novoj vlasti, tako i prema novoj opziciji. Upravo taj obrt i politički procesi koje on neminovno podsiče, kao i sve zaoštrenija ekonomska i socijalna kriza, nesavladiva bez temeljitih strukturnih reformi, sprovođenje korektivnih ustavnih promena nameću kao sve izvesniju neizbežnost, što je ohrabrujuće. Na svoj način, to snažno potvrđuje razloge za održavanje Četvrtе vojvođanske konvencije i dugoročni značaj njenih ocena, stavova i zalaganja. (Ali, što ne isključuje i opasnost da ta i takva vlast, oličena prema svega u SNS, ne pokuša da nametne zemlji ustavne reforme po meri svoga retrogardnog mentalnog i idejnog sklopa i ne donese ustav gori i reak

Jurišničko antivojvođanstvo-potvrda neizmenjenog nazadnjačkog bića nove vlasti

Druga karakteristika koju ne smemo previdati jeste da je, nažalost, ta vladajuća srbijanska politička neodesnica, iako unutar sebe po prvi put žestoko sukobljena i razjedinjena oko načina rešavanja kosovskog pitanja i integracije države Srbije u EU, i dalje u potpunosti jedinstvena upravo u negiranjima regionalnog identiteta i političke i civilizacijske samosvojnosti Vojvodine. Ona je silovito i ne birajući sredstva nagrnula, od prvog dana svoje vlasti, na politički subjektivitet i višenacionalno biće Vojvodine, u cilju njihovog brzog zatiranja i kažnjavanja biračkog tela Pokrajine zbog načina na koje je na majskim izborima glasalo, kao i u cilju disciplinovanja i nasilnog prekomponovanja legitimno izabrane vlasti u Vojvodini.

Na delu je nova histerična srbocentralistička antivojvođanska medijska hranga i šturmovička politička kampanja, poput one 1988. Naravno, i ovog puta kao i pre 25 godina, u vreme famozne „jogrt revolucije“ – , politički podjarena, osmišljena i akciono orkestrirano vođena iz vrha novokonstituisane republičke vlasti. U funkciji te kampanje, aktuelna republička vrhuška (uz očevidnu izdašnu podršku svete matere crkve, opipljiviju od pukih guslarskih blagoslova) sračunato stvara u samoj Pokrajini do fašistoidnosti ekstremne jurišničke, tobože „izvorno vojvođanske“ organizacije, ubrzano osniva nove ili pojačano mobilize pojedin već osvojene vojvođanske

medije („Dnevnik“, „Novine novosadske“) i visoke institucije kulture, nauke i obrazovanja (Matica srpska; delovi NU; Sterijino pozorje; tamjanizacija, dinarizacija i fajgelizacija novosadske kulturne scene i politike, etc..)

Jasno je da tom silovitom antivojvođanskom kampanjom-začinjenom i nizom nedvosmisleno antivojvođanskih izjava čelnih ljudi režima i brutalno antipokrajinskih poteza vrhunskih institucija države, aktuelna republička vlast, svim sredstvima politike, zapenušanje i beskrupuloznije od svih prethodnih, nastoji da dokine čak i onaj minimum autonomnih ovlašćenja i osvedočenih konstitutivnih prava AP Vojvodine, kojima važeći antivojvođanski ustav Pokrajini nominalno „garantuje“ njenu (inače nesusštinsku) autonomiju. Uz izdašnu pomoć memorandumske nacional-centralističke elite i aktivnu podršku razuzdanih kleronacionalističkih krugova i snaga, uz puno idejno-političko jedinstvo i dnevno akciono sadejstvo sa njima (uostalom, u ovom trenutku) jedino kad je reč o vojvođanskom pitanju, kršeći pri tome elementarna načela moderne parlamentarne demokratije, ta vlast nasrće na sve legitimne institucije Pokrajine, od Skupštine i Vlade APV do VANU i Razvojne banke Vojvodine, na legitimno izabrane organe vlasti u nizu vojvođanskih opština. Pri tome, opasno ugrožavajući decenijama negovane harmonične međunacionalne odnose u njima i sve one vrednosti na kojima je vekovima građen vojvođanski evropski regionalni identit .

Lično sam uveren da se upravo tim novim pojačanim nasrtajima na samosvojno regionalno biće Vojvodine i ostatke njene fasadne autonomije – koji eskaliraju uprkos iznuđenog „zaokreta“ politike naprednjačko/SPS koalicije prema Evropskoj uniji – najizrazitije demonstrira stvarna antidemokratska, nacionalističko-unitaristička, antievropska i antivojvođanska priroda aktuelne republičke vlasti. Očito da je upadljivo jačanje političkog nasilja nad Vojvodinom samo novi, još bezobzirniji produžetak skoro jednovjekovnog odnosa srbijanske političke elite prema Vojvodini, kao postojano i nemilosrdno ekonomski raubovanom ratnom plenu i pukoj koloniji

beogradskog kabadahijskog poretka, od 2006. ustavno omogućenog i reinstaliranog antivojvođanskim mitrovdanskim ustavom.

Ali, ono što se pri tome opasno previđa jeste istina da se takvim odnosom prema Vojvodini ubrzano nastavlja - zlosrećnom jogurt revolucijom pre ravno četvrt veka započeto - nezaustavljivo srljanje države Srbije u istorijski ambis permanentne unutrašnje nestabilnosti. I, naravno, svekolikog nazadovanja Vojvodine. Time se pojačano produbljuje, do nepremostivosti i potencijalne nepomirljivosti, jaz između Vojvodine i Srbije, koja i u novom vlastodržačkom „izdanju“ kratkovidno ponovo napadno demonstrira da ne pristaje na istinu da je reč o dva samosvojna geopolitička entiteta koja danas konstituišu Republiku Srbiju. I koja, uprkos skoro jednog veka turbulentne istorije, zadrto odbija da razume da će - sve dok tu istinu srbijanska politička i nacionalna elita ne prihvati kao istorijsku datost - vojvođansko pitanje biti sve bolnija ustavna rak rana države Srbije.

Zapravo, da se takvom plitikoumnom i kabadahijskom politikom vojvođansko pitanje ne dokida, nego se sve dramatičnije i sve vidljivije otvara kao najkrupnije nerešeno konstitutivno i demokratsko pitanje države Srbije, bez čijeg rešavanja - na osnovama koje je kao platformu za dogovor sa izvorom demokratskim snagama Srbije ponudila upravo Četvrta vojvođanska konvencija i vojvođanske političke snage oko nje okupljene - Srbija ne može postati moderna evropska država i stožerni faktor stabilnosti i prosperiteta u regionu.

Spontani otpor-zametak novog svevojvođanskog ustavotvornog pokreta

Novi, podmlađeni i od svojih predhodnika još osioniji protagonisti te stare i istorijski propale, aza srpski narod tragično kontraproaktivne politike, nažalost, ne uočavaju da u Vojvodini spontano narasta i širi se sve odlučniji otpor udaru njihove ekspanzionističke politike negiranja ne samo evropske istorije svih njenih naroda i nacionalnih zajednica, njenih tekovskih prava, nego čak i njenih aktuelnim antivojvođanskim ustavom utvrđenih i garantovanih ustavnih ovlašćenja i zakonskih prava i nepristajanje na nove pokušaje zatiranja njenog političkog subjektiviteta i regionalnog identiteta. Uz SVM, koji već dugo taj otpor postojano demonstrira u oba parlamenta, kao i aktivnim sudelovanjem u pripremi odluka IV VK i promociji njenih suštinskih zalaganja, na delu je postupno

i spontano nastajanje vojvođanskog svenacionalnog demokratskog pokreta otpora takvoj politici Republike. Sa jedne strane, u taj se pokret - ma koliko još žalosne klebljivo, nedovoljno artikulirano i strančarskim nadgornjavanjem upadljivo opterećeno - konačno uključuju i parlamentarne partije koje legitimno već dugo upravljaju institucijama Pokrajine, pa i same te institucije, kao i pojedine, dosledno evropski orijentisane parlamentarne stranke sa centralama u Beogradu (LDP)

To je, međutim, još uvek, u prvom redu front odbrane aktuelnih ustavnih prava Pokrajine, čiji je domet žestoko osporavana *Deklaracija o zaštiti ustavnih i zakonskih prava Pokrajine*. Sa druge strane, tom pokretu otpora prirodno pripadaju i aktivno ga podržavaju sve one NVO i vanparlamentarne vojvođanske regionalne i manjinske političke stranke, koje su organizovale (jedino uspešan) bojkot ustavnog referenduma 2006. i od tada prednjače u borbi za istorijske itrajne interese naroda i stečena prava građana Vojvodine i Vojvodine kao regije. Rečju, oni koji se već godinama prevashodno i dosledno - u programima i akcijama svojih organizacija i okupljanjem oko dokumenata Treće i Četvrte vojvođanske konvencije - zalažu za temeljite ustavne reforme i dostojanstven i ravnopravan ustavni položaj Vojvodine u složenoj Republici Srbiji, kao temeljito decentralizovanoj, regionalizovanoj i federalizovanoj modernoj evropskoj državi.

Političko veće IV VK sa zadovoljstvom ocenjuje da taj spontano nastaljući pokret otpora može predstavljati zametak onog delotvornog vojvođanskog ustavotvornog pokreta, čije je stvaranje najavila i javno inicirala njegovo artikulisanje upravo Četvrta vojvođanska konvencija. Uprkos unisonog i pojačanog režimskog i grlatog medijskog optuživanja za vojvođanski separatizam i secesionizam, najagilniji zagovornici toga pokreta aktivno promišu zahtev za postizanje istorijskog dogovora demokratskih snaga Srbije i Vojvodine o temeljitom ustavnom preuređenju sadašnje Republike Srbije, koje podrazumeva i demokratski utemeljeno i postojano ustavno jedinstvo Vojvodine i Srbije na osnovama istinske ravnopravnosti i uzajamnog ustavnog garantovanja neporecivih istorijskih prava oba istorijska dela složene države Srbije.

Ma koliko ove tendencije bile još u zametku, uveren sam da upravo ovakav razvoj postizbornih političkih odnosa u zemlji - uz sve bezizglednije ekonomsko stanje, sve darstičnije siromašenje

društva i sve očjniji položaj sveta rada u njemu – potvrđuje osnovnu i dalekosežnu poruku Četvrte vojvođanske konvencije – da je izlaz iz dugogodišnje sveopšte i sve dublje državne, političke, ekonomske i moralne krize društva u Republici Srbiji moguć samo ako snage koje bitno opredeljuju njenu politiku i razvoj konačno shvate i prihvate neizbežnost hitnih i korenitih demokratskih reformi društva i celovitih promena postojećeg, ekstremno centralističko – nacionalistikog ustavnog ustrojstva države. Vreme će vrlo brzo pokazati mogu li to biti one partije i lideri, koji svoju šešeljsko-miloševićevsku dušu i memorandumsko nazadnjačko biće trenutno prinudno zaodevaju u oblandu naprasnog „jevropejstva“, u čemu ih – iz svirepo pragmatiskih razloga – podržavaju i istinski reformski orijentisani činoci kako u zemlji, tako i u međunarodnom okruženju.

Isto onako kao što su, čini se, najzad shvatile neminovnost priznavanja novih istorijskih realnosti na Kosovu i neophodnost ubrzavanja procesa integracije države Srbije u Evropu.

Četvrta vojvodanska konvencija-kako dalje ?

Razume se da s obzirom na ovakve ocene aktuelnog političkog stanja u Vojvodini i zemlji u celini, nije mali izazov osmisliti bitne, strateški i operativno-politički delotvorne elemente za odgovor na pitanje-kako u borbi za rešavanje vojvođanskog pitanja dalje? Odnosno, kako da najdelotvornije – u ovakvim, po mnogo čemu značajno promenjenim, dramatično i usloženim i kontroverznom političkim okolnostima-deluju snage okupljene oko platforme Četvrte vojvođanske konvencije, u cilju oživtvojenja njenih bitnih poruka i zalaganja.

Bitno je sve vlastite, kao i poteze nove vlasti u Republici, a stare u Pokrajini, meriti procenjući bez predarsuda koliko su one u skladu sa strateškim interesima građana i naroda Vojvodine. Odnosno – koliko neposredno zastupaju i razvijaju, a koliko dalje degradiraju njihova suverena regionalna i nacionalna prava. Jer, nikada u mom dugom političkom iskustvu kao ovih kontroverznih i konfuznih meseci nije izgledala relevantnijom misao mog odavno bivšeg umnog prijatelja – da je pametan čovek, kome Hitler ustvrdi da je trenutno tačno 18 časova, ped dvostrukim rizikom da načini ozbiljnu grešku:ispašće, naravno, brzopleto nemudar ako taj iskaz mahinalno i predrasudno odbije, a da predhodno ne pogleda na sat; a još će ozbiljnije pogrešiti

ako i za trenutak previdi da mu je po sebi tačni iskaz o vremenu saopštio niko drugi do notorni Adolf Hitler...

U skladu sa tom upozoravajućom metaforom, snage okupljene oko platforme Konvencije moraju ohrabrivati i aktivno podržavati novu republiku vlast u realizaciji njene (iznenađujuće odlučne) evropske i njene (prevratnički hrabre) kosovske politike. Pre svega, naravno, zato što je to politika preuzeta od proevropskih političkih snaga, kojima i sami pripadamo. Zatim – stoga što takva politika neizbežno i konačno počinje da razara decenijama monolitno idejno jedinstvo i akciono sadejstvo moćne srbijanske nazadnjačke desnice. I, najzad, zato što dugo nezamislivi istorijski pomaci na pitanju odnosa države Srbije prema Evropi i Kosovu na dugu stazu jačaju one političke snage koje se zalažu za modernizaciju našeg društva. One objektivno stvaraju i pretpostavke za neophodne demokratske i temeljite ustavne reforme, kao i za izlazak zemlje iz pogubne međunarodne izolacije. One, takođe, nagoveštavaju i početak izlaska niza socijalnih slojeva iz zastrašujuće egzistencijalne, a adruštva u celini iz duboke ekonomske, socijalne i moralne krize. Rečju – iz najdublje krize perspektive.

Ne smećući pri tom ni za trenutak istinu da je novim vlastodržcima ta politika, zapravo, iznuđena i da oni rade ono protiv čega su ne samo svojim temeljnim uverenjima, nego i celim svojim bićem. Ne opraštajući im notorno nacionsku reputaciju i ratoboračku prošlost, imajući stalno na umu zapekušanu antivojvođansku ostrašćenost i aktuelnu politiku te vlasti i najžešće je napadajući zbog svega toga.

Podržavajući, dakle, neomiloševićevsko – neoradikalisku („crno-černu“) koaliciju na vlasti u Republici u njenoj (naprasnoj) evropskoj i (zaprepšćujućoj) kosovskoj” metamorfozi „, sa optimalnom širinom istovremeno treba jačati front odlučnog i borbenog odbijanja nove antivojvođanske politike iste te vlasti. Ko god delatno, a ne samo verbalno potvrdi da pripada borbenom pokretu otpora povampirnim nasrtajima srbijanskog centralizma čak i na aktuelnom antipokrajinskim ustavom priznata prava Pokrajine doprineće njegovom svevojvođanskom i svenacionalnom karakteru i njegovom jačanju i širenju. Taj pokret jedini može da razreši dugogodišnji problem raskoraka između široko rasprostranjenog provojođanskog raspoloženja građana Vojvodine i

odsustva političkog subjekta sposobnog da to raspoloženje delotvorno artikuliše strateško - politički i da ga uspješnije efektuira izborno.

Razgovetnim političkim i javnim zahtevima i medijskim akcijama toga pokreta treba neprekidno vršiti pritisak i na koaliciju i parlamentarne stranke koje upravljaju institucijama Pokrajine, kao i na same te institucije, da se odlučno i solidarno odupiru pošasti koja je krenula u končno zatiranje političkog subjektiviteta i regionalnog identiteta Vojvodine.

Bezkomromisno treba zahtevati odgovornost svakog organa Pokrajine i svakog njenog funkcionera zbog ispoljavanja kukavičkog oportunitizma prema tim nasrtajima, kakav se, primera radi, ispoljio u slučaju degradacije - pravne i stvarne, političke i moralne - VANU posle obnarodovanja famoznih odluka Ustavnog suda Srbije o ukidanju pojedinih nadležnosti Pokrajine. A, nažalost, niz takvih sramotnih primera neoprostivog i neodgovornog uzmicanja nadležnih organa Pokrajine i odgovornih pojedinaca unjima i vojvođanske koalicije na vlasti predug je i iz dana se u dan povećava (olako pristajanje na politiku upodobljavanja vlasti u nizu vojvođanskih opština zarad sitnog čara lokalnih "mangupa u vlastitim redovima"; prepuštanje važnih institucija poput "Dnevnika", "Sajma i Luke u Novom Sadu kontroli naprednjaka; neotpr aktuelnim uzurpacijama takvih resursa kakvi su "Elektro vojvodina", poljoprivredna imanja, etc). Stoga, od koaliционih stranaka koje danas tvore vlast u Pokrajini naš pokret mora promptno da zahteva postizanje punog političkog konsenzusa oko operativnog programa i delotvornog akcionog jedinstva u dnevno političkoj borbi za interese Vojvodine, kako na lokalnom nivou, tako i u parlamentima Pokrajine i Republike

Istovremeno, organizacije okupljene oko platforme Četvrte vojvođanske konvencije odlučno insistiraju na zahtevu da aktuelna Vlada i Skupština Vojvodine, u momentu koji kao najpodesniji ocenjuju partije koje njome upravljaju, pripreme i usvoje dokument kojom se u ime naroda i građana Vojvodine odlučno traži donošenje novog ustava Republike Srbije i radikalna promena ustavnog stajanja složene i zajedničke države Srbije. Odnosno - kojim se zahteva takav položaj Vojvodine kao ustavnog entiteta koji će Pokrajini omogućiti pravo na vlastiti konstitutivni akt i garantovati joj istinsku ravnopravnost sa Srbijom kao drugim konstitutivnim entitetom u njoj.

To, naravno, pre svega podrazumeva konačno jasno opredeljenje celine Demokratske stranke oko vojvođanskog pitanja i izričito javno priznanje odgovornosti vojvođanskih demokrata i njihovih organa lidera za istorijsko ogrešenje o trajne interese naroda i građana Vojvodine svojim olakim pristankom na aktuelni ustav. A zahteva to i prestanak decenijske šćardžijske politike lidera LSV i njihovog sterilnog nagodbenjavšta oko položaja Vojvodine, kao i prestanak očevidnih povremenih kolebanja u vrhovima SVM između borbe za trajne nacionalne interese i prava naroda koji predstavljaju i borbe za istinske regionalne interese Vojvodine, kao i oko "realnosti" isticanja odlučnog zahteva institucionalne Vojvodine za celovitim ustavnim promenama.

Naravno, to podrazumeva i razvijeni program promišljenog delovanja akciono - koordinacionih tela Četvrte vojvođanske konvencije da bi se širio krug i osiguralo operativno sadejstvo onih koji javno podržavaju njenu platformu. Za taj je program je i samo Političko veće ponudilo niz preporuka i predloga, uključujući tu i inicijativu za plebiscitarno izjašnjavanje građana Vojvodine u kakvoj Vojvodini i kako udruženoj sa Srbijom oni žele da žive u budućnosti.

Samo istinski borbeni vojvođanski ustavotvorni pokret, čije je delotvorno jezgro okupljeno oko Konvencije, može izdejstvovati onaj odnos snaga kako u Vojvodini, tako i u zemlji u celini, koji će omogućiti rešavanje vojvođanskog pitanja kao najkrupnijeg akutnog ustavnog i najkrupnijeg demokratskog problema države Srbije, ako ona stvarno želi da postane moderna evropska i istinski demokrataska država.

A mudra, dosledna i postojana borbenost, naglašavam - borbenost, autentično vojvođanskih snaga preduslov je kako postizanja unutrašnjeg istorijskog dogovora sa evropskim demokratskim snagama u samoj Srbiji oko budućeg ustavnog ustojstva zajedničke države, tako i osiguravanja međunarodne podrške opravdanim zahtevima Vojvodine da bude prepoznatljivi samposvojni evropski region u stabilnoj i za sve prosperitetnoj zajedničkoj građanskoj Republici Srbiji, a nikad više anonimna severana kolonija pod rauberskom sveltlašću bahatih upravljača centralististički ustrojene unitarne Srbije..